

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
POSLANECKÁ SNĚMOVNA

VII. volební období

376

Pozměňovací návrh k vládnímu návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, zrušuje zákon č. 266/2006 Sb., o úrazovém pojištění zaměstnanců, a zrušují nebo mění některé další zákony

**Pozměňovací návrh k vládnímu návrhu zákona, kterým se mění zákon
č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, zrušuje zákon
č. 266/2006 Sb., o úrazovém pojištění zaměstnanců, a zrušují nebo mění
některé další zákony**

K části první

1. K bodu 10

Bod 10 zní:

„10. V § 322 odstavec 2 zní:

„(2) Stát se podílí formou dotace na úhradě nákladů vzniklých výkonem kontroly nad bezpečností a ochranou zdraví při práci na základě dohody s odborovou organizací.““.

2. Nový bod

Za bod 23 se vkládá nový bod 23a, který zní:

„23a. Za § 365 se vkládají nové § 365a až 365e, které včetně nadpisů znějí:

**Základní práva a povinnosti v zákonném pojištění odpovědnosti zaměstnavatele
za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání**

§ 365a

Základní povinnosti zaměstnavatele

(1) Zaměstnavatel je povinen:

a) dbát, aby nenastal pracovní úraz nebo nemoc z povolání, zejména nesmí porušovat povinnosti směřující k odvrácení nebo zmenšení nebezpečí, které jsou mu uloženy právními předpisy, nebo trpět porušování těchto povinností ze strany třetích osob. Pokud již škodná událost nastala, musí učinit nutná opatření k tomu, aby škoda byla co nejmenší,

b) bez zbytečného odkladu oznámit příslušné pojišťovně provozující zákonné pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání (dále jen „pojišťovna“),

1. každé zvýšení nebezpečí, o němž se zaměstnavatel dozvěděl a které nastalo po vzniku pojištění,

2. že nastala škodná událost, vyjádřit se k požadované náhradě a k její výši, případně zmocnit pojišťovnu, aby za něho v této věci jednala,

3. že v souvislosti se škodnou událostí bylo zahájeno trestní řízení proti zaměstnanci zaměstnavatele nebo třetí osobě, a informovat pojišťovnu o průběhu a výsledku řízení, a

4. že poškozený uplatňuje právo na náhradu škody u soudu,

c) v řízení o náhradě škody respektovat pokyny pojišťovny, zejména bez souhlasu pojišťovny se nezavazovat k náhradě promlčené pohledávky, a

d) nepřistoupit bez souhlasu pojišťovny na uzavření soudního smíru.

(2) Poruší-li zaměstnavatel povinnosti uvedené v odstavci 1 písm. a) až c) a tím ztíží zjištění právního důvodu plnění, rozsahu nebo výše škody, má pojišťovna vůči němu právo na přiměřenou náhradu, zejména nákladů vyvolaných tímto porušením, nejvýše však do poloviny částek, které z důvodu pojistné události vyplatila.

(3) Nevznese-li zaměstnavatel v řízení o náhradě škody, kterou má pojišťovna uhradit, bez souhlasu pojišťovny námitku promlčení nebo zaváže-li se bez tohoto souhlasu uhradit promlčenou pohledávku, není pojišťovna povinna plnit. Pojišťovna není povinna plnit, ani když zaměstnavatel bez souhlasu pojišťovny uzavře soudní smír.

§ 365b

Právo pojišťovny na náhradu poskytnutého plnění

(1) Pojišťovna má vůči zaměstnavateli právo na náhradu až do výše poskytnutého plnění,

a) způsobil-li zaměstnavatel nebo zaměstnanec zaměstnavatele škodu úmyslně, pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky,

b) došlo-li ze strany zaměstnavatele nebo jejího zaměstnance k zvláště závažnému porušení předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci, a pokud toto porušení bylo v příčinné souvislosti se vznikem škody, nebo

c) došlo-li ke škodě v přímé souvislosti s výkonem činnosti provozované neoprávněně.

(2) Stejně právo má pojišťovna proti zaměstnavateli, byla-li škoda způsobena zaviněným porušením pracovních povinností v pracovněprávních vztazích, avšak jen do výše, kterou může zaměstnavatel požadovat na odpovědném zaměstnanci podle tohoto zákona.

(3) Proti zaměstnavateli, který byl v době výplaty pojistného plnění v prodlení s placením pojistného, má pojišťovna právo na úhradu až do výše plnění, které vyplatila z důvodu pojistných událostí vzniklých v době, za kterou nebylo zapláceno pojistné.

§ 365c

(1) Pokud pojišťovna nahradila za zaměstnavatele škodu, přechází na ni právo zaměstnavatele na náhradu vůči tomu, kdo je povinen poškozenému takovou škodu nebo nemajetkovou újmu nahradit.

(2) Zaměstnavatel je povinen vůči jinému toto právo zabezpečit. Poruší-li zaměstnavatel tuto povinnost, je pojišťovna oprávněna požadovat na něm náhradu až do výše vyplaceného plnění.

§ 365d

Pojistné

(1) Zaměstnavatel, který zaměstnává alespoň jednoho zaměstnance, je povinen za zákonné pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci

z povolání platit pojistné. Tuto skutečnost je zaměstnavatel povinen bez zbytečného odkladu písemně oznámit pojišťovně, a uvést své identifikační číslo nebo jiné označení, které je nahrazuje.

(2) Pojistné si vypočítává zaměstnavatel ze základu stanoveného shodně s postupem pro určení vyměřovacího základu pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti podle zákona upravujícího pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti. Základem pro výpočet pojistného je souhrn vyměřovacích základů za uplynulé kalendářní čtvrtletí všech zaměstnanců, které v tomto období zaměstnavatel zaměstnával. K výpočtu pojistného použije sazbu danou vyhláškou podle § 365 odst. 1 pro příslušnou kategorii určenou podle převažující činnosti tvořící předmět podnikání zaměstnavatele.

(3) Pojistné se platí za každé čtvrtletí kalendářního roku, ve kterém zaměstnavatel zaměstnával alespoň jednoho zaměstnance. Pojistné za I. čtvrtletí každého kalendářního roku je splatné do 31. ledna, za II. čtvrtletí do 30. dubna, za III. čtvrtletí do 31. července a za IV. čtvrtletí do 31. října. Nelze-li výpočet pojistného určit podle odstavce 2, je zaměstnavatel povinen hradit minimální pojistné ve výši 100 Kč čtvrtletně.

(4) Vznikne-li zaměstnavateli, který v předcházejícím čtvrtletí nezaměstnával žádného zaměstnance, povinnost platit pojistné na toto pojištění, zaplatí zaměstnavatel první pojistné vypočítané ze základu podle odstavce 2 stanoveného pro dané čtvrtletí, a to zpětně, nejpozději do konce prvního měsíce následujícího čtvrtletí.

(5) Pojistné platí zaměstnavatel na účet příslušné pojišťovny, přičemž u veškerých úhrad pojistného se jako variabilní symbol uvede identifikační číslo zaměstnavatele nebo jiné označení, které je nahrazuje. Číslo účtu podle věty první pojišťovna uveřejní na svých webových stránkách, v případě jeho změny je povinna každému zaměstnavateli podle odstavce 1 tuto změnu písemně oznámit.

(6) Nespotřebované pojistné se nevrací.

(7) Zaplacení pojistného za celou dobu trvání pojištění a správnost jeho výpočtu je zaměstnavatel povinen prokázat; v opačném případě se má za to, že pojistné nebylo uhrazeno.

(8) Nesplnil-li zaměstnavatel povinnosti podle odstavců 1 a 2 nebo sdělil-li pojišťovně nesprávné či neúplné údaje, je pojišťovna oprávněna požadovat od něho úhradu zvýšených nákladů vzniklých pojišťovně porušením uvedených povinností.

(9) Nebylo-li pojistné zaplaceno ve výši a ve lhůtě podle odstavce 2 a 3, je zaměstnavatel povinen platit penále, které činí 0,05 % dlužné částky za každý započatý den, ve kterém taková skutečnost trvala. Penále se poprvé platí za kalendářní den, který bezprostředně následuje po dni splatnosti pojistného, a naposledy za kalendářní den, ve kterém bylo dlužné pojistné zaplaceno.

§ 365e

Upuštění od vymáhání pohledávky

Od vymáhání pohledávky uplatněné podle § 365a odst. 2, § 365b, 365c odst. 2 a § 365d odst. 8 a 9 může pojišťovna podle konkrétních okolností případu zčásti nebo zcela upustit; převyšuje-li pohledávka částku 250 000 Kč, může tak učinit pouze se souhlasem Ministerstva financí.““.

K části jedenácté

3. V části jedenácté čl. XI se doplňuje bod 14, který zní:

„14. § 8 až 12 a § 15 vyhlášky č. 125/1993 Sb., kterou se stanoví podmínky a sazby zákonného pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání, ve znění vyhlášky č. 43/1995 Sb., vyhlášky č. 98/1996 Sb., vyhlášky č. 74/2000 Sb., vyhlášky č. 487/2001 Sb., zákona č. 365/2011 Sb., a zákona č. 182/2014 Sb.“.

Odůvodnění pozměňovacího návrhu:

Platné znění klade vysoké nároky na státní rozpočet a vyvolává požadavek na krytí veškerých výdajů, které souvisejí s výkonem kontroly nad bezpečností a ochranou zdraví při práci, kterou zabezpečují odborové organizace. Navrhované znění taktéž předpokládá úhradu nákladů, které vzniknou v souvislosti s výkonem kontroly nad bezpečností a ochranou zdraví při práci odborovým organizacím, a pozměňovací návrh zároveň zpřesňuje to, že stát nemusí hradit všechny náklady, ale pouze poskytne k této činnosti dotaci ze státního rozpočtu.

Účinnost vyhlášky č. 125/1993 Sb., kterou se stanoví podmínky a sazby zákonného pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání, ve znění pozdějších předpisů, se předpokládala na přechodnou dobu dvou až tří let. Platí však dodnes. Sazba zvýšeného pojistného za pozdní úhradu zákonného pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání, § 12 odst. 9 vyhlášky, od té doby nebyla upravována. Současná penalizace 10 % dlužné částky za každý započatý měsíc je neúměrně vysoká a v mnoha případech až likvidační. Z praxe vyplynula potřeba sazbu penalizace zreálnit a dát do souladu se systémem pojistného na sociální zabezpečení podle zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů.